

NAROČNINA

Celoletna\$2.—
Polletna\$1.25
Chicago celo leto\$2.50
Inozemstvo\$3.00

SUBSCRIPTION

One Year\$2.00
Half Year\$1.00
Chicago one Year\$2.50
Europe\$3.00

PISARNA

1849 W. 22nd St.
Chicago, Ill.
Telephone: Canal 98.

LIST ZA SLOVENSKI NAROD + GESLO + ZA RESNICO IN PRAVICO

Sloga jači

Gesloga tlači

Naslikal
J. J. JERICH

ENTERED AS SECOND CLASS MATTER OCTOBER 11, 1919. AT POST OFFICE AT CHICAGO ILLINOIS. UNDER THE ACT OF MARCH 3rd 1879.

VOLUME VI. LETO

SOBOTA, 14. AVGUSTA 1920.

ŠTEV. (NO.) 45.

Published and distributed under permit (No. 320) authorized by the Act of October 6, 1917, on file at the Post Office of Chicago, Ill. — By the Order of the President A. S. Burleson, Postmaster General.

"VSA EVROPA BO RUDEČA".

Iz Pariza se poroča, da je Trotzky prišel v Bialystok, tam otvoril glavni stan in rekel:

"V enem letu bo vsa Evropa boljševiska."

Rudeči so zahtevali hrano od Poljakov v Bialystoku in postrelili vse imenitnejše meščane, ker niso ničesar dobili. Hrana je izredno poskočila v cenah v onih krajih, katere so zavzeli boljševiki, ki plačujejo z ruskim papirnatim denarjem. Veliko Poljakov so prijeli, ker jih dolže vojninstva in pravijo, da so sovražniki boljševizma. Poslali so jih v Moskvo odkoder jih bodo poslali v Sibirijo.

Poročilo pravi, da je ruska konjica v najboljšem redu, toda pehota je brez orožja in redu.

Boljševiki skušajo Poljake popisovati v zasedenem ozemlju.

Poročilo prihaja tudi, da ima rdeča armada velik uspeh na Krimu. Prekoračili so Dnjeper in korakajo ob progi Aleksandrovsk - Sebastopol. Kakor hitro bo podpisano premirje s Poljsko, se bo cela tolpa obrnila proti Krimu.

Soviet naznanja, da je v njihovih rokah štirideset milj proge Gdansk - Varšava in da je Bela vjet.

Šest tisoč boljševikov je prekoračilo reko Dnjeper pri Aleski in so zavzeli Coursonsky, Montainia in Kharka. Pomožne čete gredo proti Aleksandrovskemu.

Iz Carigrada se poroča: Sedež perzijske sovietske vlade je Ardebil, nekaj milj od Kaspiškega morja. Rudeči so odšli iz Enzeli in drugih krajev v Perziji, ker ni bilo hrane.

Azerbejski boljševiki so napadli Armenijo pri Nakičevanu. Enajsta ruska sovietska armada se imenuje Azerbejska. Dvanajsto in trinajsto pričakujejo v kratkem.

Albanija grozi Jugoslaviji.

Iz Rima prihaja sledeče poročilo: Brzjavka iz Rurazzo pravi, da je albanska vlada poslala Srbiji ultimatum in zahteva, da Srbi opuste Trabose in plačajo odškodnino v znesku 600.000 frankov.

Tri držve zoper novo vojsko.

Jugoslavija, Čehoslovakija in Avstrija so sklenile, da ne gredo v vojsko kljub prodirajočim Rusom, tako poročajo iz Prage. Te tri države so mele posvetovanje v Pragi; predsedoval je avstrijski kancelar Renner in rekel, da "ne gremo v vojsko za nobeno ceno".

Francija in Anglija needini.

Francija se je sprla z Anglijo zaradi rusko-poljske zadeve in poklicala svoje poslance iz Londona. Anglija se čudi in pravi, da sta se Amerika in Francija zedinili zoper Anglijo in Italijo.

"ŠIRITE LIST "EDINOST."

Wilson se ne pogaja s sovietom.

Da bi se uredila rusko-poljska zadeva, je predsednik Wilson zahteval sledeče: Vsi ruski vojaki se morajo odstraniti iz Poljske, ravno tako zavezniški iz Rusije. Druge države morajo dati poročstvo, da ne bo Rusija razkosana.

Predsednik neusmiljeno obsoja boljševike in pravi, da bo imel z njimi opraviti tako malo, kar se da. Rad bi videl, da bi bilo premirje med Rusijo in Poljsko, a v pogajanje se ne mara spuščati; če bi to storil, bi morda moral pripoznati boljševike in razdeliti Rusijo. Neizprosno nasprotuje, da bi se pripoznala sovietska vlada.

Predsednik predlaga, da vse države dajo garancijo, da ne bo Rusija razdeljena, da ostanejo njene etnografske meje nedotaknjene in pravi, da Poljska ali kak druga država. Na ta način, misli predsednik Wilson, bo prišlo do miru med Poljsko in Rusijo, kakor tudi do vničenja boljševizma, ker ne bodo oni Rusi, ki niso boljševiki, pričakovali pomoči od zunaj.

Po njegovem načrtu bi Poljaki morali zapustiti Rusijo, Japonci pa Sibirijo.

Železnice izgubile tožbo.

Železniške družbe so hotele povišati voznino za potnike in tovar, v odgovor so pa dobile sledeče:

Ne smejo povišati voznino za osebe na 3.6 centa na miljo. Državna postava iz leta 1907, ki določa voznino na 2 centa, je še v veljavi tudi po prvem septembru.

Ne smejo povišati voznine za tovore 40 odstotkov. Za sedaj se jim dovoli 33-odstotno povišanje pod pogojem, da se prevažanje zboljša. Nogov zaslišanje o tej zadevi se bo vršilo 10. oktobra.

Železnice ne smejo več računati v Pullman in parlor vozovih.

Ovržena je aplikacija a povišanje listka z več voznjami.

Tudi ne smejo računati 20 odstotkov več za prevažanje mleka in smetane.

S to določbo pa še ni stvar rešena. Železniške družbe niso zadovoljne s to odločbo in bodo skušale dobiti dovoljenje za svoje zahteve; gotovo je, da ne bdo toliko časa mirovale.

Turki podpisali mirovno pogodbo.

Iz Pariza prihaja poročilo: Velika vojna je tehnično končana, ko so turški delegati podpisali mirovno pogodbo v trgovini za porcelan v Sevres blizu Pariza v sredo popoldan.

Jugoslovanski delegati niso podpisali, ker stoji v listini, da mora Jugoslavija plačati del turškega dolga; Jugoslavija ne mara plačati toliko, ker je premalo prejela.

Tudi Združene države niso podpisale, ker Wilson ne mara Sultana v Carigradu, ker je Grčija dobila Tracijo in Smirno in mandat v Mali Aziji.

Poljaki se mirno umikajo.

Iz Varšave poročajo: Preiskava poljskih razmer dokazuje, da ni vse resnica, kar se piše o slabem položaju Poljske.

Gotovo je, da je položaj resen. Da bi bila poljska armada premagana, da bo padla Varšava, kakor tudi Lvov v najkrajšem času, to je laž, katero trosijo v svet poljski sovražniki. Taka poročila dajejo tudi opazovalci, ki se ne razumejo na vojsko. Tudi tujci, ki se selijo, oziroma beže, hočejo opravičiti svoje početje. Ravno tako se opravičujejo tudi begunci, češ, da je bila njihova armada razbita.

Rusi v boju za plen.

Po poročilu ruskih carjevih generalov, ki so pribežali v Berlin, je sedanja ruska armada samo zbirka roparjev, ki se bore za plen. Pravijo, da se ne bodo vstavili, ko pridejo v Varšavo in jih vlada ne more zadrževati, ker je plenitev njihov glavni namen.

Armada mora iti naprej, ker ni nobene vojaške zaloge. Vojaki se žive ob tatvini in spe, kjer morejo; zato ne morejo ostati čez en teden v enem kraju.

Našli bodo hrane na Poljskem, ki jih pa ne more rediti nad en mesec. Potem se morda napotijo na jug. Nekateri pravijo, da bodo šli na Ogrsko, postavili na prestol Bela Kuna in se polastili bogate žetve.

Velikega odpora najbrž ne najdejo nikjer, ker je češka slabo oborožena in ker čete ne marajo Poljakov.

Ogri nimajo orožja, Rumunci pa so demoralizovani. Nemčija edina ima še moč, pa Nemčije ne bodo rabili, ker jo rabijo. Edini prijatelj Poljakov so Ogri, četudi ni nikake zveze med obema državama.

Vsaka kompanija rdeče armade je razdeljena v oddelke po sedem mož; eden izmed njih je komunistični agent. Če eden izmed sedmih uide, ustrelje drugih šest. Za prvo črto je posebna skupina, ki vstrele vsakogar, ki bi se obotavljal.

Nemčija se smeje Poljakom.

Med tem, ko Rusija s topovi trka na vrata v Varšavi, se Berlin v pest smeje, ko vidi, kako gredo angleški in francoski načrti v prah, liga narodov, njihova zavržena hči, pa je samo na papirju.

Nemčija ne more ničesar, več zgubiti. Če boljševiki zmagajo, se bo Nemčija utrdila. Sedaj je Nemčija nevtralna. Radikalni element hoče biti nevtralen zaradi prijaznosti s sovietom. Nemčija pa se bo okrepila na mednarodnem stališču. Če Rusi zmagajo, bo hitro boja konec. Če se pa zavezniški vmešavajo, misli Nemčija, bodo hodili skozi Nemčijo, ji delali škodo in morda postane še Nemčija vojno pozorišče.

"ŠIRITE LIST "EDINOST."

"FOOLISH LUNATICS."

(Konec.)

Ti možje so bili sojeni po postavi našega državnega zakonodajstva. Vzrok temu zakonu je to, ker so zakonodajci mislili, da je bolje ena unča zabranilnih zdravil kot deset Haymarktskih revolt. Če mislite, da so to res samo navadni "Buks", nedolžni "keberčki", tedaj Vam povem, da se motite, da so to vrsta onih mož, ki povzročajo, da teče človeška kri po ulicah.

Osem ur je vzelo porotnikom, da so se zjedini in izrekli enoglasno svojo obsodbo, kajti ako bi le en porotnik ne bil prepričan, da so krivi, bi se morala vršiti ali nova obravnavo ali bi bili spoznani nedolžni. Ob 1. popoldne so se zaprli v svojo posvetovalnico. Ob 5. uri so prosili sodnika, naj jim da starost vseh obtožencev. To je takoj pokazalo, da so jih našli krive, da treba starost samo za to, da so določili kazni vsakemu posamezniku, ker postava prepoveduje poslati koga v Joliet pod gotovo starostjo. Ob 8. zvečer so prišli iz posvetovalnice. Zagovorniki so naznanili pritombo in zahtevo nove obravnave.

Obsojeni so bili William Bross Lloyd, Winetka, milijonar, vratar komunistične stranke, organizator, podpornik in vodilni duh celega gibanja.

Ludwig Lore, urednik newyorškega "Class Struggle", on je pomagal sestaviti ustavo komunistične stranke.

Arthur Proctor, trgovec s knjigami na 204 N. Clark St. v Chicago, on je dajal svojo trgovino, kjer so se shajali radikalci.

Ti trije so dobili vsak po \$2.000 denarne globe in ječo v Jolietu.

V ječo in na \$1.000 denarne globe sta bila obsojena: Maks Bedacht iz San Francisco, Cal. in Jack Carney iz Dulutha, Minn., urednik lista "Truth".

Nedoločeni čas ječe so dobili: L. G. Katterfield, Dighton, Kans, narodni organizator Edgar Owens, Mo. - Eno leto ječe so dobili: Samuel F. Moline, Ill., Niels Kjar, Chicago, Ill. Hnakin, Moris A. Stoljar, James A. Meinsinger, Charles Krumbin in Samuel Ash.

Eno leto okrajne ječe so dobili: Perry Shipman, Dr. Oscar J. Brown, Edwin Firth, Dr. Karl F. Sandberg, Niels J. Christensen.

Državni pravdnik je sprejel izjavo porotnikov z velikim zadovoljstvom. V svoji izjavi pravi državni pravdnik: "To naj bode opomin vsem, ki ščuvajo k nezadovoljnosti in k nemiru v tej veliki krizi sveta, kaj jih čaka. To kaže, da bo Amerika že našla svojo pravo pot iz sedanjih svojih težav in da naš zagovorniki sile ne bodo kar tako pahnili v zmešnjave in državljansko vojno."

Ta obsodba obsoja kakor celo gibanje tako vse posameznike, ki so za tem gibanjem in določa konečno, da

je vsak shod mož, na katerem bi zagovarjali, da naj se vlada vrže s silo, kriminalno dejanje.

Obsojeno nezakonito govorjenje je dobili svoje zadoščenje. Ti možje so mislili, da gredo vsi nositelji unijskih kart za njih rdečo zastavo. Unijski možje na porotni klopi so pa vedeli o tem bolje. Poraba štrajka v revolucionarne namene je od danes naprej kriminalno. Največji sovražniki delavstva so pač "rdečkarji".

Prav je imel pravdnik.

Ko smo čitali to sodnijsko poročilo, potem se pa nismo več čudili, zakaj je ata Kristan tako na tihem in tako brez parade in brez gloriije popihal neznano kam. Seveda, če enkrat tako daleč pride na dan z vsem sleparstvom rdečkarije, s katero so slepili tudi nas slovensko delavstvo, potem seveda, ne kaže voditelju družega, kakor da izgin.

Slovenko delavstvo, ki si se dalo premetati rdečim našim enakim sleparjem, ki bi najbrže tudi sedeli na zatožni klopi s temi možmi, ko bi jih vlada spoznala vrednim te velike časti, — pogled, kaj nismo mi to pravili celi čas, da jim nikar ne verjemi-mo? Da iz vsega tega ne bo nič? Da je vse samo premeten židovski način kako bodo iz vaših žepov nakradli dolarjev in se za vaše žulje dobro imeli.

Toliko si dalo, ubogo slovensko delavstvo svojim voditeljem! Zakaj? Ker si upalo, da ti bodo res pomagali do napredka, do boljšega stanja, da te bodo res varovali pred kapitalističnimi izkoriščevalci in imozgaci. Pa kaj si dobilo za to? So ti le za trohico pomagali? Vidiš kolika je dragija? Kako drago moraš vse plačati? Kdo je temu vzrok? Res, v prvi vrsti kapitalisti Toda s čigavo pomočjo so pa kapitalisti smeli in mogli cene tako povzdigniti? Ali ne s pomočjo nepremišljenih štrajkov, katerih večina, le verjemi mi, je bilo plačanih od samih kapitalistov?

Ali ne moraš danes pritrditi državnemu pravdniku Comerfordu, da so se v resnici rdečkarji skazali za največje sovražnike delavstva? Le premisli nekoliko!

Le premisli nekoliko naše slovenske razmere v Ameriki?

Da, prav je imel Mr. Comerford, ko pravi: Ta obsodba je obenem obsodba celega tega gibanja in obsodba vseh, ki so za tem gibanjem! Vsi so one vrste možje, ki prelivajo po ulicah nedolžno človeško kri in to radi svojih umazanih sebičnih namenov. Lloyd, ali ni milijonar Kapitalist? Če bi bil delayski prijatelj, zakaj ni svojih milijonov razdelil med delavstvo? Zakaj se je uniril med naše ta rdeče kot njih voditelj? Ali ni imel namen uprizarjati štrajke in pošiljati tvojo kožo pred bajonete, prodajati tvojo kri in pehati tebe in tvoje otroke v bedo in gorje?

Kdo je voditelj socializma? Kdo je voditelj tega našega rdečega delavskega gibanja? Kdo so oni, ki so te slepili, da so tvoji delavski prija-

(Dalje na 4. strani.)

EDINOST.

Neodvisen dvotednik jugoslovanskih delavcev v Ameriki.

NASLOV:

Edinost-Publishing Company.

1849 W. 22nd St.

Telephone Canal 98.

Chicago, Ill.

ADVERTISING RATES ON APPLICATION.

Published Weekly and Semi-Weekly in alternate Weeks by Edinost Publishing Co., 1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.

Entered as second-class matter Oct. 11, 1919, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Pozor, stariši!

V katoliškem slovenskem listu GLASILO KSKJ. je pred kratkem priobčil urednik dolg dopis, ki je oglaš in poziv za neki kolegij v Dubuque. V tem članku se pozivajo slovenski straiši, da naj dajo svoje sinove v ta kolegij in slovenski katoliški mladeniči se vabijo, naj gredo v ta zavod.

Sramota za katoliški list, za katoliško uradno glasilo katoliške organizacije, da se je ponižalo za reklamno sredstvo **prezbiterijanske sekte**. Kajti, vedite, katoliški stariši, s tem je katoliški urednik odprl predale katoliškega lista ustanovi, ki je pod vodstvom sekte, ki zbira milijone po Ameriki za "misijone" med katoliškimi naseljenci v Ameriki, to je za odpad od katoliške cerkve in pristop k nekatoliškim sektam.

Torej tako daleč smo že prišli!

Nam je ta list očital, da pohujšujemo mladino, ker smo priobčili članek, ki je podučljiv za njo, kajti daje jim njihovim razmeram primeren nauk o najkočljivejšem njihovem vprašanju in kjer jo svarimo pred moderno spolno korupcijo, o kateri toliko bero po raznih časopisih, toliko vidijo po "moving picturjih".

"Ave Maria" naj proč vržejo, pač pa naj gredo v prezbiterijanski zavod, kjer se bodo seveda prav po katoliško vzgojili, ko bodo imeli za učitelje fanatične prezbiterijanske ministre, ali vsaj profesorje s to tendenco.

Rojaki, ali ne vidite sedaj, zakaj se Vam svetuje, da vrzite proč naš list "Ave Maria"? Ali ne vidite, kaj hočejo nekateri katoliški (?) možje pri vaši Jednoti? Ali se Vam ne bodo oči odprle, da boste spoznali, zakaj smo jim mi na poti? Zakaj je naše delovanje "humbug" in "pohujšanje"? Da, agitacija za prezbiterijanski zavod pa je "pristno katoliško" delo, za katoliško jednoto in za katoliško ljudstvo — za katoliško vero.

Pa razumi če moreš!

Zato javno vprašamo č. g. duhovnega vodjo, ali on ve, za kakšen kolegij je urednik Glasila dovolil v katoliškem listu reklamo? In če ne ve, ali bi ne hotel do konvencije dobri stvari na ljubo vprašati v kancelariji nadškofa v Dubuque?

Ali mu je znano, kdo je predsednik tega kolegija? In če mu ni znano, ali bi ne hotel obvarovati verske škode kakega nič hudega slutečega katoliškega člana jednote, ki bi verjel vašemu Glasilu?

Ali mu je znano, zakaj je moral Dubuqueški nadškof spremeniti ime svojega nadškofijskega katoliškega kolegija v "Columbia College", ko je še pred 1. majem letos nosil ime tudi "Dubuque College"? In če morda o tem do sedaj ni čul, ali bi se ne hotel informirati tudi o tem?

Ali mu je znano, da so za to stvar največ agitirali tudi naši najbolj zagrizeni fanatični protiverski listi (Glas Svobode), da se torej "Glasilo" druži s temi listi in jih podpira pri delu zoper katoliško cerkev?

Ali torej on, č. g. duhovni vodja, odobrava, da se je v "Glasilu" smela priobčiti tako prozelitska propaganda? In ako ne odobrava, kaj namerava ukreniti, da se to pohujšanje popravi?

Prihodnjič bomo priobčili pismo nadškofijskega kanclerja iz Dubuque.

Zda jpa vprašamo Vas, katoliški Slovenci, zlasti Vas, katoliški člani jednote, ali ne vidite, kaj se godi? V isti številki je najprej udaril po "Ave Maria", potem si je še le upal priobčiti oglaš za prezbiterijansko propagando.

Da, tako delajo za katoliško stvar med vami:

"Ave Maria" vrzite v peč! — Berite raje "Glas Svobode"!

"Ave Maria" ne dajte mladini! Dajte ji raje "Glas Svobode"!

"Ave Maria" je po besedah cerkvenega izobčenca Sakserja "svinjarski list". Dajte ji raje podučen spis o "Vodiški Johanci"! Dajte ji raje "Glas Naroda", kjer se priobčujejo povesti a la "V božični noči". Dajte ji raje "Glas Svobode", kjer se tako bogokletno piše! Da, vsi ti listi se sedaj skupaj pohujšujejo nad nami! Zato ti niso pohujšljivi, mi pa smo!

"Ave Maria" škoduje veri in morali. Katoliško "Glasilo" pa sme agitirati za prezbiterijansko šolo. Ne! Stariši, pozor! Ne dajte mladini "Ave Maria", pošljite jo raje v sekterske křivoverske šole, da jim bodo vzeli še to trohico vere, katera jim je morda še ostala. To je delo za katoliško stvar! delo "Ave Maria" pa je protikatoliško, je pohujšljivo!

Ko je dobil urednik "Glasila" prirščno povabilo, naj dela za slovenske Orle, ki so častna straža in obrambeni zid naših oltarjev doma, kaj je naredil? Baha se okrog, da je vrgel to v koš. Da, za Orlo nič! Je strankarski, seveda zato, ker je katoliški! Pač pa "živio" Sokol! Ste čitali poročilo o njem? Ste pa čitali kaj o Orlu?

Pa boste morda zopet čuli "proč" z "Ave Maria", zato ker zopet ne molčimo.

Da, da! Ubogi ameriški Slovenci! Kaj se zadnje čase vse z Vami počenja od strani tistih, kateri bi že zdavnaj spadali v družbo Krstana in Kondata ne pa h katoliškim društvom ali h katoliškim listom, ker so brezverci, ki so pa vendar radi ljubega kruha tako breznačajneži, da tiše k Vam in katere ste si celo postavili za svoje voditelje; ali ni to že naravnost žalostno?!

Da, rojaki, molimo, molimo! Častiti Oče Plaznik, Vi ste zadeli edino pravo s svojo "Častno stražo"! K Jezusu! K Mariji! Zakaj te razmere so samo prokletstvo ali kazen. Kogar hoče Bog uničiti, tega zaslepi. Ali se ne godi med nami tukaj tako? Zato nas bo samo molitev še rešila. — Molimo!

Da, Bog se nas usmili in ljuba Marija!

ŠIRITE LIST "EDINOST".

GG. DELEGATOM!

Morda še nobeno konvencijo niso katoliški ameriški Slovenci tako s zanimanjem čakali na to letošnjo. Sedanji voditelji nesrečne naše katoliške jednote so jo tako zavezili, da so razburili celo našo slovensko javnost.

To pa čutijo ti možje sami. Zato pa se ni še nobeden glavni odbor, oziroma njegovi viditelji, tako pripravljali na kako konvencijo s toliko razburjenostjo in s takimi sredstvi, kakor sedanji. Obtežena vest se pač boji dneva odgovora.

Zato je res občudovanja vredno, kakih sredstev se ta glavni odbor poslužuje, da bi gg. delegate zaslepil, da ne bi vedeli resnice! Kako se s surovo silo odstranjuje vse, da bi ne prišli na konvencijo taki ljudje, ki bi se le količkanj upali odpreti usta in povedati resnico.

Zato so padli po možeh katerih se boje! Zato sta morala katoliška lista napasti list "Ave Maria" tako nesramno! Zato se je moral kat. duhovnik izpostaviti in povzročiti javno pohujšanje. "Ave Maria" je pač strušno pohujšljiv list, proti kateremu se je moralo nastopiti na prižnici in v kat. listih. Kaj se mente! To vendar niso mačje solze! Delegatom treba peska v oči!

Da, čglo tako daleč so se spozabili ti možje, da so hoteli izrabiti visoko in vzvišeno osebo škofa Trobca, da so ga povabili na konvencijo, da bi se bili ti strahopetci skrili za njegove častitljivo osebo in delegate premotili. To je podlo! To je obsojevanje vredno!

Sicer pa, kaj je mari takim ljudem ki so na eni strani člani društva Najsvetejšega Imena in K. of C. na drugi strani se pa pajdašijo z najbolj za grizenimi sovražniki svete vere in po salonih pijani delujejo proti postavnim župnikom in ščuvajo celo katoliška društva proti njihovim župnikom. Takim možem pač nobeno sredstvo ni nedovoljeno, da bi se ga ne poslužili v doseg svojih namenov in tendenc. Diši jim pač samo katoliški kruh, srce pa . . .

Zato gg. delegatje! Važno nalogo imate letos. Morda se niti ne zavedate, kako dalekosežno bode vaše odločilo letošnje konvencije.

Naj Vas pa opozorimo na nekatere vprašanja, na katera skušajte dobiti odgovor!

1.) Vprašajte, zakaj je dobil pri zadnji konvenciji glavni tajnik povzemanje plače. Ali ne zato, da bi bil moral pridno agitirati med naselbinami kjer še ni društva jednote, da se tako društvo ustanovi? Z najmanjšim trudom, bi se bilo lahko ustanovilo najmanj 20 novih podružnic.

Vprašajte ga, koliko pisem je pisal v tako naselbino, katerim osebam in kdaj? Naj Vam pokaže ta pisma, da se boste prepričali ali je res to storil. Če je pisal vsaj samo eno takšno pismo vsako leto, well, morda je s tem zaslužil teh 500.00 na leto.

2.) Vprašajte, zakaj je glavni tajnik razburil celo župnijo, ko je pijan ščeval po salonih, med brezverci proti postavnemu župniku in delal "truble" da, celo, da je prišel v društvo in katoliško društvo ščeval proti lastnemu župniku? Vprašajte navzoče gg. župnike, ali bi si to oni dopustili? Ali to ne nasprotuje ustavi Jednote?

3.) Vprašajte, koliko članov je bilo ta tri leta suspendanih radi neopravljene spovedi? Ali so se res naenkrat vsi člani jednote toliko popboljšali, da so opravili tako vestno dolžnost, da ni bil nihče brez sv. spovedi, kakor je bilo preje, ko se je Father Černe moral žrtvovati za ščiščenje jednote?

4.) Posebno pozornost obrnite stanju jednote! Koliko je članov ta leta odstopilo in v kateri starosti so ti člani bili, ko so odstopili?

5.) Ali je smel urednik Glasila proti ednotinim pravilom napasti osebo urednika katoliškega lista "Ave Maria" in se tako ponižati v sredstvo mržnje do odločno kat. lista?

6.) Kam vodijo jednoto dosedanji voditelji, vam pa zlasti kaže dopis nekega Zvežiča iz Chicage, ki je zapni mož glavnega tajnika pri jed-

noti.

Kar Zvežič pove, to gavni tajnik misli. Vprašajte o tem društvenike v Chicagi.

IZ SLOVENSkih NASELBIN.

Cleveland, Ohio. — Katoliško časopisje, ali bolje rečeno, uredniki katoliških listov, so tudi začeli butati v list Ave Mraa; to pa ni nič drugega, kakor samo nasprotovanje. Zato je teh par pisavev čakalo prilike, kako da bi se mogli malo s svojimi brati v Kristusu pocukati. Prečastiti g. Vencel Solar bi gotovo ne bili nič omenili, da so vedel prej za posledice. Tu članki nudijo vsakemu čitatelju spoznanje, kako se ljubite med seboj; za žalbo volno so prepri. Jezus je rekel: "Ljubite se med seboj, kakor sem jaz vas ljubil." Ali je to tudi ljubezen, ki vse premore, vse potrpi? Jaz mislim, da ne. "Kraljestvo, ki se samo zoper sebori, bo razpadlo," je rekel Jezus Židom. Te besede veljajo tudi tem urednikom in vsem njihovim pajdašem. Če bi živeli, kakor uči "Ave Maria", bi bil še zdaj pekel prazen. Ta list užiga prve iskre v izgubljenem srcu na vseh krajih, kjer ga le najde. Kdor "Ave Maria" spoštuje in v pravem duhu čita, je že rešen. Darujem en dolar. Z Bogom!

John Intihar.

Jenny Lind, Ark. — Pošiljam Vam \$3.50 za sedem Koledarjev. Sedaj dobivam redno Ave Maria in Edinost. Zelo sem jih vesel in težko pričakujem, kdaj jih bom dobil. Lepo, koristno in tudi podučno berilo najdem v njih. Tudi rudečim dobro peruti strižete, da ne morejo previsoko sfrčati. Le tako naprej! Tudi pri nas že bolj nizko letajo. Marsikomu se že odpirajo oči, ko vidijo, kake voditelje imajo, kako so jih goljufali za milijonski fond. Koliko dobrega bode storili z njim, revnim pomagali in koliko svobode kupili s tistim denarjem? Le nekateri bodo imeli svobodo, tisti, ki so dali, ker so prosti denarja; nekaj drugih pa, general Kristan in njegovi adjutanti, bodo živeli ob njem.

Vas pozdravlja Vam udani.

John Eržen.

Forth Howard, Md. — Ker je že dolgo, odkar se nisem oglašil, se zopet oglašim. Sicer se zelo rad spominam naših listov Ave Maria in Edinosti. Zelo sem zaposlen pri vojakih. Tudi Slovenca še nisem nobenega videl; zato bi še kmalu pozabil slovensko.

Novic imam kaj malo na razpolago. Godi se mi 100 odstotkov boljše, kakor na Francoskem. Vsaj ob nedeljah slišim in razumem pridigo; in sicer slovensko; toda meni je vseeno, samo, da sem v katoliški cerkvi. Tukaj je res toliko cerkev, da mora človek imeti odprte oči, če hoče v pravo priti. Tukaj v Sparrow Point, Md., imamo na Zeenti Street kaj prijetno cerkev, in gospod zelo razumljivo govori.

Tudi sem dobimo dobrega delavca v Gospodu iz Baltimore, Md., pride ob nedeljah za tiho mašo ob pol osmih. Tudi imamo priložnost, da gremo k spovedi, kjer nas pouči v dobrem. Mislim, da je gospod poljski, ker so me poljsko ogovorili.

S tem sklenem svoje pisanje ter pozdravljam Vas, vse prijatelje in naročnike. Z Bogom!

Pvt. Jos. Mihelich, 1st Co., Balto C. A. C., Forth Howard, Md.

Martin, Pa. — Prišla mi je ena številka Prosvete v roke. Če sem prav njen sovražnik, ali za enkrat jo pa moram pohvaliti, da je pravo zadelo in resnico povedala, ko piše članek o mehiškanski revoluciji. Pravi, da ima sedanja vlada dvesto tisoč revolucionarnih vojakov in da hoče vlada poslati polovico tega vojaštva domov, da bi zopet delali in mirno živeli. Ti vojniki se pa nočejo domov povrniti. Prosveta pravi, da se je tako vcepila v kri revolucija, da se nočejo povrniti domov in to jim cepijo v njihovo kri njihovi voditelji.

Bog ve, ali so mogoče katoliški duhovni tisti častniki, da jim to cepijo, da je boljše pobijanje drug drugega. Ali je mogoče kriv Rev. Kazimir, da ti ljudje nočejo več pošteno živeti?

Dragi naprednjaki, z odprtimi očmi pogledajte sedaj tisto zaželeno svobodo, če je res tak napredek, da se eden drugega pobija. Vaši voditelji vam tudi cepijo v vašo kri, da takrat bode dobro, če bodo duhovne pobili in stran spravili. V Mehiki še sedaj ovirajo tisto zlato svobodo, katero vam vaši voditelji obetajo. Če imate res odprte oči, sedaj pogledajte tudi prav, da bo tedaj dobro, kadar bomo vsi nekaj in vsi ene misli. Ali niso sedaj v Meksiki vsi enaki in ene misli za revolucijo in pobijanje? Tam je sedaj gotovo dobro, samo ne vem, zakaj se zopet sedanja vlada boji, da ne bode dolgo na krmilu, mogoče je katoliška, mogoče pa tudi, da duhovni vladajo in s tem zopet niso zadovoljni Meksikanci. Ste videli, dragi naprednjaki, da brez poštenih voditeljev ni nič, pa naj bode duhovniki ali kdor hoče; brez pravice ni nič. Sedaj vidimo, da niso krivi duhovni toliko, kakor se jih povsod dolži, in če niso krivi, zakaj jim toliko krivice podtikati in toliko sovraštva imeti do njih? Dragi čitatelji naprednih listov z odprtimi očmi, če jih res imate, dajte pogledati Vi cenjeni urednik, le s korajžjo naprej za pravico in resnico! Vem, da je zelo težko in naporno delo, a ne gre drugače.

S pozdravom.

John Koprivnik.

Tioga, Wis. — Prosim za ta dopis prostora v listu Ave Maria. V Jolietu so se začudili ljudje, ko so čuli s prižnice nekako opombo radi pohujšanj mladine v listu Ave Maria. Radi to verjamemo, ker predobro vemo, da se mora vsak začuditi, ko bi čul iz ust katoliškega duhovnika napad na katoliški list "Ave Maria", o katerem ve cela Amerika že celih 12 let, da je pravi biser katoliškega lista. Kakor v Jolietu, tako smo se tudi mi začudili, ko sta obelodanila katoliška

lista "Amerikanski Slovenec" in "Glasilo KSKJ." to opombo. Jako obžaljemuo, da je mogel katoliški duhovnik izreči kaj takega in pa da sta ta dva lista to brž ponatisnila. Povem Vam pa, gospod urednik, nikar ne bodite radi tega užaljeni, ker povem Vam, da se nam je s tem list "Ave Maria" še bolj priljubil. Da, še pomagalo mu bode, ker bodo od sedaj segali po njem tudi nasprotniki, ki bodo v njem iskali "pohujševanja mladine".

Vsem naročnikom, čitateljem, iskalcem pohujševanja mladine v listu Ave Maria rojaški pozdrav,

Ludvik Perušek,

slovenski farmar.

P. S. Priloženi znesek prilagam za koledar, ostanek pa v dar listu, ki "pohujšuje mladino", da jo bode še bolj pohujševal na tako krepek in krasen način, kakor je to delal do sedaj.

Pittsburgh, Pa. — Naznanja se vsem članom društva Najsvetejšega Imena, da bomo imeli skupno sv. spoved v soboto popoldne in zvečer in v nedeljo zjutraj ob 8.30 skupno sv. obhajilo.

Vsi člani so naprošeni, da kar največ mogoče opravijo sv. spoved v soboto, da ne bi nadlegovali v nedeljo zjutraj. Za spovedovat v soboto bode prišel č. g. Moder, ker našega domačega gospoda župnika Mertela ne bode doma ta čas.

Popoldne bode skupni shod, kakor po navadi v šolski dvorani.

Z pozdravom za društvo Najsvetejšega Imena.

Jos. L. Bahorich, predsednik.

Mr. J. Widervol iz Clevelanda, delegat K. S. K. J. in naš zastopnik, nas je obiskal. Zveselili smo se njegovega obiska in ga prirščno pozdravljamo.

Cenjenim dopisnikom!

Zaradi pomanjkanja prostora je moralo polovico dopisov izostati v tej številki. Vse priobčimo prihodnjič. Prosimo potrpljenja!

Uredništvo.

HRUŠKA — MEDENKA ZA ITALIJO.

Vsi se še spominjamo, kako je nemški general Hoffman rožljaj sabljo in bil s pestjo po mizi, ko je boljševiška revolucija prignala Rusijo, da je sklenila mir z osrednjimi državami v Brest — Litovskemu.

Rusija je bila ponižana res, pa v isti dvorani za centralne države roka ob isti priliki nevidna zapisala na steno: mane, tekkel, farez. Tu sta s podpisom pogodbe miru Nemčija in Avstrija podpisali lastno smrtno obsodbo. Avstrijski minister Czernin je dal potvoriti besedilo pogajanj, ker se je bal avstrijskih slovanskih narodov in čutil v naprej njih osveto.

Čez pol leta na to se je začela na francoskih poljanah nad Nemčijo katastrofa in se v jeseni 1918 končala. Razpad Avstrije je bil plačilo za krivico Brest — Litovskega miru, popolni poraz nemške armade in ponižanje Nemčije po zgledu nesrečne Kartagine v pruski vojski, pa povračilo za varanje sveta z istim mirom.

Z boljševizmom so Nemci zastrupili rusko armado: toda strihnin, ki so ga ruskim liscam nastavili, je otroval gardne čete Nemcev, ki so zasedale rusko zemljo in prodirale preko vsodne Berezine. Od ruskega vshoda se je boljševiški duh liki pegastemu legarju razširil na zapad, posledice so se prihodnje leto, t. j. 1918 pokazale najprej na fronti v Macedoniji, potem na Soči in konečno tudi na francoskem. Otrovana boljševiška lisica je skočila za vrat zmehanim kuram, potem ko je petelin vodnik izgubil glavo: to je nemški cesar spoznal, da gre njegova igra proti koncu.

V zid bolgarske trdnjave so Srbi naredili veliko luknjo. Avstrijske in nemške čete so se začele naglo umikati nazaj iz Srbije: "ušiva" Srbija je dobila zadoščenje, kakor ga skoraj ni še dobil v zgodovini kak narod. Po križevi poti preko albanških prejadov se je res na Kalvariji dvignila nad ves Balkan in prinesla odrešenje, vstajenje, politiško moč bratom do Triglava.

Dan 29. oktobra je bil rojstni dan Jugoslavije. Veselje je bilo splošno, ker je naše ljudstvo verovala svetim obljubam 14 Wilsonovih točk. Prišel pa je hladen curek od onih štirih v Parizu. Romanska zavist je nadladala pravičnost Amerikance, in londonski pakt je vstal in plačano propagando natrobil svetu, da do Ljubljane biva — čistokrvni Itali-

jan, najbrž na najslavnejšo svojo zmago pri Kobaridu in svojo spretnost v tekmu s zajci in begu proti Piavi.

Sramota jih več ne peče, saj imajo "pakt"; bele zastavice na pohodu dva dni potem, ko je zadnji vojak bivše Avstrije zapustil italijansko zemljo, — na pohodu proti demarkacijski črti so jih obvarovale, da niso po naši zemlji prelivali po nepotrebnem svoje zajčje krvi; tudi teh zastavic se jim ni treba sramovati, saj so priča najsijajnejše zmage vsega sveta in vseh vekov in dokaz italijanske pravičnosti in miroljubnosti sedaj po zavednih krajih. Tudi ta se naslanja na patto di Londra.

Na svetu ni nič stalnega, namanj pa respekt pred krivičnim sodnikom: Sodniki sveta v Parizu so si ga že tudi zaigrali, posebno od kar je romanska politika pritisnila amerikankega strica iz evropske mešetarije. Škoda od te spremembe ima gotovo Italija.

Radi trmoglavosti, spletkarenja, bahanja in drugih lepih kulturnih lastnosti italijanske diplomacije in pod Wilsonovim vplivom je izgubila nasilna Italija v Ameriki ves svoj preostali kredit. Z Wilsonovo črto se je začela za Italijo in Jugoslavijo nova doba: ki se je v bistvu že od ločila, komu bo delila blagoslov, in komu prinesla — tragedijo. Italija za enkrat v obliki stradanja. Amerikane je odrekla Italiji novi milijardni kredit. Italijansko časopisje besni, Wilson pa molči in še zadovoljno smeje. Že ve, da se še tako trda in ogatna hrushka omehča in osladi s časoma. Tudi Italija bode postala dostopna pametnemu razgovoru o vrednosti slavnega londonskega pakta. Hrushka se že mehča: dokaz temu so vsikli po italijanskih mestnih ulicah: Evviva rivoluzionarie sociale, viva Lenin. Nitti je Italijanom pokazal s prstom v brezdajni prepadi, pred katerim stoji Italija s svojo D'Annunziado: Giolitti ga ne bo zasul. Italija, za nas Jugoslovane deluje čas, tebi hrushke mehča, ki ne bodo sladke v obliki jugoslovanskih bunk.

Cene za obleke znižane.

Trgovci z narojeno obleke poročajo, da bode cene oblekam za jeden krat precej padle. Bogata žetev volne, ki se letos obeta, bode cena precej znižala.

Umrli je v Ljubljani 80 letni Tomaž Eržen, viši poštni kontrolor.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

Kanonik Žlogar piše: Iz Dolenjskega, 16. julija 1920. — Ker je bila zgodnja in lepa pomlad, je vsa narava bujno ozelenela, žita lepo obrasla, vinogradi bogato nastavili, sadno drevje se kar šibi. Vse se je veselilo bogate letine. A vroče pometje kmetu rado prekriža njegove račune. Nevihta se pridruži in v par minutah je ves up splaval po vodi. Časopisi nam poročajo vsak teden o hudourju, tako je silna toča pridruživla od Kuma čez Polšnik, Šmartno pri Litiji, Javorje proti Stični in Št. Vidu, koder je povzročila silno škodo. Kmalu potem pa je onstran Gorjancev uničila bogato obetajoče vinograde po občini Radovici, od druge strani pa je pokončala lepa polja okrog Vinice in Preloke ob Kolpi.

Naših rojakov iz Amerike se vedno več vrača. Dokler je bil ameriški dolar tukaj visok v kurzu, so pač mnogi prinesli seboj lepe vsote, ki so v kronah brojile kar na deset, trideset, petdeset tisočev, ali kaj ker je vse tako drago in tudi ni dobiti, kar si kdo želi. Marsikateri Amerikanec ne najde v domovini tega, kar je tam imel. Naši bogatejši ameriški rojaki bi Jugoslaviji zelo ustregli, ako bi snovali konsorcije in zidali tovarne za sukno, platno, sladkor itd., da bi se naša mlada država postavila na lastne noge in bi jej ne bilo treba toliko uvažati iz tujine. Sicer se zdaj banke zelo ustanavljajo in zvišujejo svoje akcije za 10, 20, 50 in celo 100 milijonov kron, a ljudstvo kot tako vendar nima posebne koristi od njih, ker akcionarji gledajo bolj na visoke dividende. In bržkone se bo po takih bankah zopet razpasel stari kapitalizem, katerega so socijalisti z besedami tako napadali, dokler niso njih voditelji sami prišli do korita la Kristan, Bugšeg, Korač ...

Za naše ljudstvo na Dolenjskem — pa tudi drugod po Jugoslaviji, kjer so večinoma agrarne pokrajine — bi najbolj bile primerne zadruge: kmetijske, gospodarske, vinarske, sadjarske, živinorejske, posojilne, hranilne itd., da bi si s skupno požrtvovalnostjo pomagali k večjemu blagostanju. A žal, da je pre malo požrtvovalnih sotrudnikov na gospodarskem polju. Pa še tistim, kateri se v resnici trudijo za kmeta, se polena mečejo pod noge. Tako se godi naši požrtvovalni duhovščini, ki je največ storila za zadrugištvo, da jo skuša nova „samostojna kmečka stranka“ odriniti iz zdaj cvetočih avodov. Sami svojih zavodov pa

nočejo snovati, ker jim delo ne diši. Pač so pod dr. Žerjavovo vlado ustanovili podjetje "Ekonom", da bi lovili kaline, a kakor se čuje z njegovim odhodom hira tudi Ekonom — ker je pač vse naperjeno proti stari S. L. S., katere je demokratom-liberalcem in socijalistom trn v peti.

Tem obojim tudi to ni všeč, da je ob regentovem obisku po Sloveniji bila na čelu pokrajinske vlada S. L. S. Ko se je svoj čas sestavljala, pa niso hoteli stopiti vanjo, misleč morda na njih fiasco v poprejšnji njihovi vladi. A zdaj se bližajo volitve v občinah in v konstituantu, zato si mislijo, da bi bilo vendar dobro imeti vpogled pri vladi ... Da bi slovensko ljudstvo le pregledalo in pri volitvah slovo dalo tem nasprotnikom kat. Cerkve in krščanskega napredka.

Ko smo zadnje tedne po Dolenjskem imeli shode za koroške Slovence, katerih plebiscit se bliža, so se ondotni govorniki prepričali, da tudi naše ljudstvo — dasi ni zadostno narodno-zavedno — sočustvuje s koroškimi brati. A ta teden je pa kot bomba tresčila vest med nas — da Lahji postopajo prav barbarško z našimi primorskimi Slovenci v Trstu. Puli, po istrskih mestih požigajo Narodne Dome, naše banke, trgovine, šole ... plenijo, streljajo na ljudi itd. Ententa brez Wilsona je velik del naših bratov izročila laškemu malohu. Ali sme ta krivica obstati? Kedaj pride rešitve dan.

Rusko-poljska kriza.

Iz Varšave se poroča skozi Berlin, da je rekel vatikanski poslanec poljski vladi, da bo papež poslal poziv na vse krščanske dežele, da se združijo proti boljševikom.

Ogrsko poslanstvo je prišlo v Varšavo in ponudilo Dachinskemu čete in orožje.

Vsa poljska policija iz Varšave, 1000 mož, oborožena z novimi angleškimi puškami, je šla na bojno črto. Njihovo mesto doma so zavzele stare, ki niso več za boj.

V Varšavi so odkrili zaroto, katere namen je bil, da požene v zrak glavni stan poljske armade; zaroto so povzročili boljševiki. Zaprl so veliko ljudi in pobrali veliko množino orožja, katero so našli v ruski stolnici nasproti vladnih armadnih uradov.

Iz Londona se poroča: Izza petka so Rusi oblegali zunanje varšavske

utrdbe. Poljaki odgovarjajo. Iz Varšave: Najhujši boji se bijejo ob reki Bug. Rudeči se polagoma približujejo Varšavi. Manjša mesta so Poljaki že izgubili, potem pa zopet zavzel. Poljski prvi minister Witos pravi, da bo vlada ostala v Varšavi. Zastopniki tujih vlad lahko ostanejo na svojo odgovornost. Kardinal Ratti, papežev delegat, pravi, da bo ostal, tudi če boljševiki zavzamejo Varšavo. Časopisi pravijo, da bi se oni Poljaki, ki beže, ne smeli več vrniti nazaj v mesto.

Na tisoče delavcev utrjuje Varšavo na vzhodni strani Vistule.

London: Lloyd George je poslal Rusom zahteve, po katerih bi se pričelo premirje med devetimi in desetimi avgustom. Druge zahteve so:

Poljaki ne smejo več oboroževati svoje armade ter pošiljati čete in streliške, soviet pa ne sme utrjevati mej. Zavezniki ne smejo pošiljati čete in orožja Poljakom.

Sovietsko zastopništvo naj v Gdanskem gleda na to, da se pogoji izpolnijo in se ne smejo spuščati v propagando.

Ruski in poljski delegati naj se zberejo in določijo pogoje.

Hythe, Anglija: Boljševiška vlada je zavrgla zavezniške pogoje in desetdnevno premirje, zato sta se sešla angleški in francoski prvi minister, da se razgovorita, kako pomagati Poljski.

Ker so boljševiki zavrgli pogoje, so zavezniki malo manj kakor napovedali vojno, zablokirati hočejo Rusijo in gledati, da dobi Poljska vse potrebno. Maršal Foch bo na čelu pomožne akcije. Francija bo pomagala na suhem, Anglija pa bo odgovorna za blokado.

Poljaki v Chicagu prsijo Ameriko pomoči. Imeli so shod, na katerem se je sklenilo, da bodo imeli prihodnje nedeljo parade in shode, da uzbude zanimanje pri Amerikancih za Poljsko. V ta namen so se združili zastopniki poljskih bratskih društev, bankirjev, časnikaev in trgovcev.

Orle pozdravlja pariški londonski kardinal Bourne na Angleškem. Pripravljavemu odboru in mariborski vseslovenski orlovski tabor je pisal: Jugoslovanska mladina naj ima orlovsko vstrajnost, jasen pogled in naj hrepeni po višjih idealih. Bog živi!

SLOV. KAT.

PEVSKO

DRUŠTVO

"LIRA"

Slor. Kat. pevsko društvo Lira, Cleveland, Ohio. — Predsednik: Anton Grdin, 1052 E. 62 St. Podpredsednik in povodja: Matej Holmar 1109 Norwood Rd. Tajnik in zapisnikar: Ignacij Zupančič 1173 Norwood Rd.; Blag. Fr. Matjašič, 6515 Edna Ave. Oblektor: Anton Hlabše str. Pevske vaje so vsaki tork, četrtek in soboto ob pol 8 uri zvečer. Seja vsaki prvi tork v mesecu.

DRUŠTVO

SV. VIDA

STEV. 25

K. S. K. J.

Ima svojo redno mesečno sejo na vsako prvo nedeljo v mesecu v Knausovi Ivorani, cor. St. Clair Ave. and 62nd Str. N. E.

Uradniki za leto 1920:

Predsednik, John Widerwol 1153 E. 1st Street, tajnik, Joseph Russ 6517 Bonna Ave. N. E.; zastopnik, Joseph Ogrin 1051 Addison Rd. W.; Društveni zdravnik Dr. J. M. Seliskar na 6127 St. Clair Avenue.

Novi člani se sprejemajo v društvo od 16-ga leta do 50-ga leta starosti in e zavarujejo za posmrtnino \$1000 500-00 ali 250,00 noše društvo plačuje \$6.00 telenške bol. potpore.

Naše društvo sprejme tudi otroke v Mladinski oddelke od 1 do 16 leta starosti in e zavarujejo \$100.00: Otroci po 16 etu starosti prestopijo k aktivnim članom in se zavarujejo od \$250.00 do \$1000.00 plačevanje društvenih asov, pri sejah od 1 ure dop. in do 5 ure pop.

Novi člani in članice morajo biti preskani od zdravnika naj kasneje do 15-ine vsacega meseca.

Za vse nadaljna pojasnila se obrni na zgori imenovane uradnike.

NE ČAKAJTE!

Prostor na vseh boljših parnikih je več tednov naprej razprodan, zato ne čakajte do zadnjega tedna, ako ste namenjeni potovati v stari kraj. V Vašo korist je, da se odločite za ta ali oni navedeni parnik in si prostor na njem za-arate. Mislite v naprej.

NEW YORK — DOBROVNIK — TRST.

- 12. avgusta — ARGENTINA,
- 28. avgusta — PANONIA,
- 14. septembra — PRESIDENT WILSON,
- 21. septembra — BELVEDERE.

NEW YORK — GENOA.

- 1. septembra — PESARO.

NEW YORK — HAVRE ALI CHERBOURG.

- 12. avgusta — IMPERATOR,
- 14. avgusta — LA TOURAINE,
- 14. avgusta K. A. VICTORIA,
- 20. avgusta — LA LORRAINE,
- 21. avgusta — ROCHAMBEAU,
- 27. avgusta — LA FAYETTE,
- 28. avgusta — AQUITANIA,
- 2. septembra — MAURETANIA,
- 3. septembra — LA SAVOIE,
- 8. septembra — LA FRANCE,
- 9. septembra — IMPERATOR.

Navedeni vozn ired je podvržen slučajnim spremembam. Pišite po cenik za posamezne parnike in razrede.

Potni listi: — Potnikom preskrbim potne liste in drugo, kar rabijo za potovanje.

IZ STAREGA KRAJA: —

je do sedaj prišlo v Ameriko že več slovenskih naseljencev, za katere sem jaz izdelal potrebne listine in katerim sem jaz poslal karte. Ako želite tudi Vi dobiti sem svoje sorodnike, mi pište za tozadevna pojasnila.

Za nadaljna pojasnila se obrnite na

LEO ZAKRAJSEK
70-9th Ave., New York, N. Y.

DRS. HOLLANDER & DR. H. O. STERN Dentists

1355 E. 55th St

vogal St. Clair Ave.

NAD LEKARNO.

Ure od 9. dopoldne do 8. zvečer. Zaprti ob sredah popoldne in ob nedeljah.

VAZNA OBJAVA

Amerikanski konzulat v starem kraju dovoljuje sedaj vašim domaćim, da smejo priti za vami v Ameriko, ako imajo od vas podpisani poziv in plačano pot.

Take pozive napravlja najtočneje:

EMIL KISS BANKIRA,

133 Second Avenue,

New York,

On preskrbi potrebna potrdila in jih pošilja v stari kraj ter daje sploh vsa pojasnila.

Pošilja tudi izselencem čke na dolarje po nominalni ceni.

Takisto tudi pošne in brzojavne denarne pošiljave, menice (draft) samo v novih kronah po najnižji dnevni ceni. Potrdila prejemalcev se izročajo v najkrajšem času. Zahtevajte moje cene.

POTNICI, STE LI JAVILI ŽE, KDAJ HOČETE ODPOTOVATI? Direktne šifkarte iz New Yorka v Zagreb, Brod in dalje.

Potne liste, viza in dovoljenje dobite najbrže skozi mojo pomoč.

KRIŽARJI.

Zgodovinski roman v štirih delih.

Spisal: H. Sienkiewicz.

Poslov.: Podravski.

(Dalje.)

Veliki mojster je vedel, da so te grožnje, ki jih je izrekel tajnost glas zoper Križarje v razodetju sv. Brigite bile opravičene. Vedel je, da se dolgo ne more vzdržati hiša, postavljena na tuji zemlji, na krivici n hlimbi, na izdajstvu in verolomstvu. Bal se je, da se podere pod enim udarcem močne poljske roke, podkopavana v teku tolikih let s solzami in krvjo. Začutil je že naprej, da mora zavoziti v propast voz, v katerega so vpreženi nepokorni konji, in zato si je prizadeval odnesti kolikor le mogoče dan kazni in sode. Radi tega se je navzlic svoji slabosti krepko vpiral svojim držnim in okrutnim svetovalcem ter nikakor ni dopustil, da bi bilo prišlo do vojne s Poljsko. Zaman so mu očitali bojzljivost in nesposobnost, zaman so obmejni komturji storili vse, samo da bi prišlo do vojne. On se je temu vprl že v poslednjem trenutku, ko je imel ogenj že izbruhniti in je potem zahvaljeval Boga v Marburgu, da se mu je posrečilo pridržati meč, ki je bil že vzdignjen nad glavo križarskega reda.

Vedel je pa, da do vojne mora priti. Toda prepričanje, da križarski red ne sloni na božji pravici, marveč na krivici in laži in da mora radi tega propasti, ga je napravilo najnesrečnejšega človeka na svetu. On bi bil dal takoj svoje življenje in svojo kri, ako bi mogel to preduriti, ako bi pridobil čas, kreniti na pravo pot, toda čutil je, da je bilo že prepozno! Kreniti na pravo pot — to bi pomenilo: vrniti pravim lastnikom vso ugrabljeno zemljo, a ž njo vred mnogo tako bogatih mest, kakor je bilo mesto Gdansk. In še ne dovolj tega. To bi pomenilo, odreči se Žmudske, odreči se napadov na Litvo, vtakniti meč v nožnico ter končno popolnoma oditi iz krajin, v katerih že niso imeli več koga spre-

obračati na pravo vero ter nastaniti se zopet v Palestini ali na nekaterem grškem otoku in ondi braniti sveti križ zoper prave Saracene.

Toda to je bilo nemogoče, kajti to bi bilo slično obsodbi, s katero bi bil križarski red ugonobljen. Kdo naj bi se strinjal s tem? Kateri veliki mojster bi mogel zahtevati kaj takega? Konrad von Juningen, sicer ni bil okrutnej, vsekako pa bi on prvi dal zapreti v tamnico onega, ki bi svetoval kaj podobnega, kot človeka brez razuma in pameti. Moralo je iti dalje in dalje, do onega dne, ko sam Bog naredi konec temu.

Veliki mojster je torej šel, toda žalosten in otožen v dnu svoje duše, Glavo in brado je imel že precej osivelo in njegove nekdanje jasne oči so mu bile vedno na pol zakrite s trepalnicami. Zbišek nikdar ni videl na njegovem obrazu smeha. Lice velikega mojstra ni bilo niti grozno, niti mračno, marveč se je zrcalila na njem neka tajna bolest. Pod oklepom, s križem na prsih, sredi katerega je čepel majhen črn orol pod belim plaščem, na katerem je bilo takisto videti znamenje svetega križa, je bil podoben sliki veličanstva in tuge. Konrad je bil svoje dni veseljak; ljubil je šale in zabavo, tudi sedaj se ni ogibal gostij, gledališč in turnirjev ter jih celo sam prirejal, vsekako pa se sam ni mogel razvedriti niti med vitezi, ki so trumoma prihajali v Marburg, niti v radostnem trušču, pri odmevu trombe, pri živknetu orožja, niti pri polnih vrčih; da, niti takrat, ko je vse okrog njega razodevalo največjo moč in največje bogastvo, ko so cesarski in kraljevi poslanci ponosno klicali, da je križarski red prav tako močan, kakor druga kraljestva, se on ni motil, marveč mislil zgolj na one zlobne besede v razodetju svete Brigite: "Zato napočil čas, ko jim bodo polomljeni zobje, ko jim bo odsekana desna roka, kojim desna noga postane hroma, da spoznajo svoje grehe."

XI.

Potovali so po suhem mimo Helmze k Gradziadu, kjer so prenočili.

kajti veliki mojster je imel ondi rešiti zadevo zaradi ribolova med križarskim mestnim starosto in plemstvom po okolici, ki je imelo svoja posestva ob Visli. Odtod pa so odpluli na križarskih ladjah po reki Nogati v Marburg.

(Dalje prihodnjič.)

"FOOLISH LUNATICS."

Nadaljevanje s 1. strani.)

telji? Milijonarji, kakor je bil Lloyd. Ali se sedaj še čudiš kako je bilo mo goče, da tvoji voditelji ničesar ne delajo, temveč lepo komodno žive, se vozijo v avtomobilih, pijo rujni "munšajn"? Morda si socijalist že deset ali 20 let. Kaj si ti do danes socijalisti zboljšali tvoje stanje? Koliko si dobil in kaj si dobil za vse obilne dolarje, katere si niim znosil? Zakaj so nabirali milijondolarski sklad? Kje je ta sklad? Italijan je še v Trstu! Reka še ni naša! Pa ti si vendar dal za to. Vprašajte delavci, vprašajte, zakaj je moral Krže popihati iz Chicago? Kdo ga je prisilil? Zakaj je moral Terbovec proč? Na poti sta bila nekaterim višjim in bila sta še prepoštena, zato so ju pa preganjali. Ko bi hotela in ko bi ne bila tako značajna rdečkarja in rdeča prištaša svoje stranke, izdala bi javnosti stvari, ki bi tebi, delavstvo, odprlo oči, ki bi bilo jako zanimivo za nas vse ameriške Slovence, ki bi marsikaj pojasnilo izza kulis glede milijondolarskega fonda in drugih zbirk. V kolikor nam je znano, sta ta dva moža samo žrtvi teh slovenskih delavskih voditeljev. Kajti ti voditelji so enako brezobzirni proti svojim lastnim pristašem, ako ne trobjo z njimi, ako jim ne pustijo prostih rok pri kasi, kakor so do nas in še bolj. Marsikak spreobrnjen socijalist sedanje dobe bi vedel povedati marsikako neprijetno storjico. Morda bo de prišlo še vse na dan, vsaj so ata odšli. Glavni babbav je odšel. Sedaj se bode že ojunail kdo, da bode kaj povedal.

ŠIRITE LIST "EDINOST".

Angleška mornarica zmagovita.

Iz Londona se poroča: Nadškof Mannix, katerega je torpedorušilec vzel iz ladije Baltic, je prišel sedaj v London. "To je bila najbrž največja zmaga angleške mornarice od bitke pri Jutlandu sem," je rekel nadškof. Štirje angleški torpedorušilci so obkolili Baltic, ko je priplul k irski obali. Poveljnik Wivern z dvema de tektivoma je prišel na krov in aretoval nadškofa. Prepeljali so njega ter njegovega tajnika Rev. A. Vaughna v Fishguard; med potjo je prišel brezžični brzojav, naj ga prepeljejo v Penzance, v južni Angliji. Tja je prišel nadškof v pondeljek. Odtod je šel v London. Na postaji so preiskali njegovo prtljago. Vsi londonski listi poročajo o celi zadevi, da je velika blamaža.

Nadškof dobiva veliko vabil na razne shode in govore. Njegova naveda je tudi, da hitro zapusti svoje stanovanje in se odpelje z avtomobilom, kar daje detektivom obilo dela.

ZA RATEK ČAS.

"Svoj živ dan nisem nikdar mislil, da bom mogel kedaj na stare dni brez piva živeti."

"Kako to? — Saj pijete ravno kar že osmo čaša piva."

"Prosim lepo, saj ta brozga tu ni pivo."

Žena: (zdihljuje) Da, da, možem se vedno bolje godi, nega ženam: jaz bi tudi rajši bila mož."

Mož: (ki ni imel veliko za govoriti pri hiši) "Jaz tudi."

"Kak dolgo boste ostali letos na počitnicah?"

"Čakajte, grem vprašat kuharico."

Strašno mi lasje izpadajo. Kar po cele pesti jih zgubim naenkrat.

Pa se nehaite pretepati s ženo pa bode bolje.

Kako se pa vaša novoporočenca razumeta?

Prav dobro. Zdi se, da se jima jako dopade pripraviti se med seboj.

IZVIRNIK.

S ponarejeni stvarmi se vedno bahajo, da so izvirne. So pač prepričevalni dokazi, da so izvirna zdravila zelo priljubljena. Nihče ne bo ponarejal izdelkov za katere se javnost ne zmeni. Toda vsak moder človek se bo bal ponarejenih stvari in se bo držal izvirnih. To je v slučaju želoččnih bolezní. Trinerjev American Elliksir of Bitter Wine, to izvirno zdravilo je sad dolgoletnega proučevanja, brezštevlnih poskusov in natančnih preiskav, da so dosegle sedanjost popolnost Trinerjevega American Elliksir of Bitter Wine. Kdor pozna njegove vspehe, ga bode hvallil z navdušenimi besedami, kakor ga je Mrs. A. Hamsa, Route 4, Altmar, N. Y., ki nam je pisala 14. julija: "Jaz ne morem biti brez njega, Trinerjev Bitter Wine je najboljši zdravilo. Nobena stvar ga ne prekosi." — Vaš drugist ali lekarnar ima tudi druga Trinerjeva zdravila v zalogi. Vprašajte zanje! — Joseph Triner's Company, 1333-45 So Ashland Ave. Chicago, Ill. (Adv.)

ZAKAJ TRPEDI?

Revmatične, nevralgične in bolečine v mišicah so hitro odpravljene s primerno uporabo

PAIN-EXPELLERJA

Trnoviška znamka reg. v pat. ur. Zdr. dr. Glejte, da dobite pristnega — slavnega že več kot 50 let.

Zahtevajte SIDRO trnoviško znamko.

RADA BI ZVEDELA

kje se nahaja moja sestra.

MRS. KATIE ŠIME

Živela je v So. Chicago, Ill., kakor sem čula, se sedaj baje nahaja v Jolet, Ill. Cenjene rojake prosim, da, ako je komu znano kje se nahaja naj mi blagovoli naznaniti njen naslov. Ako pa sama to čita, jo prosim, da se mi javi, ker ji imam sporočiti važne stvari iz starega kraja. Moj naslov je:

Mrs. Lucija Kure

1849 Allport Street, Chicago, Ill.

VAŽNO NAZNANILO.

Dr. J. V. Zupnik, ki je imel svoj zdravniški urad na 6127 St. Clair Ave. nad pet let, bo preselil svoj urad v sosednjo hišo v 6131 St. Clair Ave. prvega avgusta. Od tedaj naprej ne bo več uradoval v starih prostorih. Dr. Zupnik se je preselil v Knausovo poslopje, kjer je Knausova dvorana. Urad bo ravno pod dvorano na oglu St. Clair Ave. in East 62nd St., nad uradom denarnega zavoda The New Bank.

Glavni uhod bo na vogalu dvainšesdesete ulice, kakor v Knausovo dvorano. Pazite na napis!

Dr. Zupnik je vspešno opravljal zobozdravniško delo nad pet let v svojem starem prostoru. Sedaj se seli samo v sosednje poslopje, kjer bo imel najboljše opremljen zobozdravniški urad. Tu bode izvrševal vsa zobozdravniška dela kakor: zlate kapiče, krone (Crowns) na slabe zobe, mesto izdrtih deval v usta nove po načinu "mostičkov" (bridgework) nagnite bode zalival, izdiral zobe brez bolečin, deval novo zobovje po načinu "ploščic" (plates).

Dr. Zupnik zdravi vsakega bolnega osebno; nikoli ne najame kakega drugega zdravnika praktikanta, da bi se učil na bolniku; vedno se zanima zanje sam, kar vam jamči, da boste najboljše postreženi.

Vsi Slovenci v Clevelandu priporočajo Dr. Zupnika. Več jih pride tudi iz Collinwooda, Nottingham. West Parka in Newburga.

Dr. Zupnik je naročil, da se to tiska, samo zato, da ga oni lahko najdejo, ki iščejo njegove pomoči; da ga najdejo po prvem avgustu v njegovem novem zobozdravniškem uradu na St. Clair Ave. in E. 62nd St., v Knausovem posloppju, pod dvorano in nad banko. Glavni uhod na E. 62nd St., kakor za dvorano.

Dr. J. V. Zupnik

ZOBOZDRAVNIK

6131 St. Clair Avenue

JAVNA ZAHVALA! Cenjeni g. J. Wahčič: — Jaz sem rabila Vaše hvale vredno ALPENTINKTURO za vase za katero se Vam najlepše zahvalim, lasje so mi takoj prenehali spadati in mi gosti dolgi in krasno narastli, želim Vas priporočati vsakemu, kateri bo v taki potrebi ko sem bila jaz, da nisem rabila Vaše tinkture bi vse lase zgubila, zatoraj se Vam še enkrat lepo zahvalim, Vaša rojakinja.

Mrs. Anna Beketich, 314 Second Ave. Johnstown, Pa. Alpenpomada za moške brke in brado, Bruslaintinktura za sive lase od katere postanejo moškim in ženam popolnoma naradni lasje kakoršne ste v mladosti imeli. Wahčič Fluid ozdravi vsaki najstariji Revmatizem, kostobol, trganje v rokah, nogah ali križicah se ozdravi v 5-tih dneh popolnoma. Rane, opekline, bule, turove, kraste, grinte in lišaje, potne noge, kdrje očesa, bradovice, debelo kožo na nogah in ozeblino, vse tej bolezni se v 3 dneh popolnoma ozdravijo.

Pišite takoj po cenik in krasni žepni KOLEDAR za leto 1920 pošljem popolnoma zastoj.

JAKOB WAHČIČ

6702 Bonna Ave N. E

Cleveland, O.

ROJAKI

Ki želite dobiti sorodnike iz starega kraja, pišite nam za pojasnila, ki jih damo vsakemu popolnoma brezplačno..

VARNO IN ZANESLJIVO

POŠILJAMO

.... Denar v stari kraj najhitreje in najceneje. ROJAKOM! Ki žele potovati v stari kraj, preskrbimo potne liste.

IZVRŠUJEMO VSA NOTARSKA DELA:

MICHAEL ŽELEZNIKAR

Notary Public

VSA PISMA NASLAVLJAJTE NA:

"EDINOST" 1849 W. 22nd St.,

Chicago, Ill.